

UCHWAŁA NR XXV/704/2020
RADY MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
z dnia 16 stycznia 2020 r.

w sprawie przyznania w 2020 r. dotacji na realizację programu promocji zdrowia pn.
„Aktywny Senior”

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) oraz art. 114 ust. 1 pkt 1 i art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190, z późn. zm¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyznaje się podmiotom leczniczym w 2020 r. dotację na realizację programu promocji zdrowia pn. „Aktywny Senior” w łącznej kwocie 1 116 350,00 zł (słownie złotych: jeden milion sto szesnaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt).

2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

3. Wykaz podmiotów leczniczych, o których mowa w ust. 1, wraz z kwotami przyznanych dotacji stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi m.st. Warszawy.

§ 3. 1. Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej m.st. Warszawy.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady m.st. Warszawy

Ewa Malinowska-Grupińska

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2219 oraz z 2019 r. poz. 492, 730, 959, 1655, 2020 i 2331.

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXV/704/2020
Rady Miasta Stołecznego Warszawy
z dnia 16 stycznia 2020 r.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA PN. „AKTYWNY SENIOR”

I. Opis

Główne problemy zdrowotne mieszkańców m.st. Warszawy oraz postępujący proces starzenia się społeczeństwa wyznaczają kierunki działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia skierowanej do populacji seniorów i senierek m.st. Warszawy.

Ustawa o działalności leczniczej definiuje promocję zdrowia jako działania umożliwiające poszczególnym osobom i społeczności zwiększenie kontroli nad czynnikami warunkującymi stan zdrowia i przez to jego poprawę, promowanie zdrowego stylu życia oraz środowiskowych i indywidualnych czynników sprzyjających zdrowiu. Kluczowym narzędziem promocji zdrowia jest edukacja zdrowotna.

Starzenie się jest procesem fizjologicznym powodującym nieodwracalne zmiany narządowe. Warunkiem bezpiecznego, aktywnego i zdrowego starzenia się jest przeciwdziałanie głównym czynnikom ryzyka w czasie wszystkich faz życia. Główne czynniki ryzyka to m.in. brak aktywności fizycznej. Regularna aktywność ruchowa jest jedną z najważniejszych składowych promocji zdrowia osób starszych.

Jednocześnie należy wskazać, że pacjenci w wieku podeszłym są grupą wiekową w znacznym stopniu korzystającą ze świadczeń zdrowotnych, co wynika z występujących u nich chorób przewlekłych. Wszelkie działania winny zmierzać do jak najdłuższego utrzymania osób starszych w pełni sprawnych, zdolnych do samodzielnego funkcjonowania we własnym środowisku. Należy zachęcać osoby starsze do podejmowania różnych form aktywności ruchowej.

W 2018 roku przyjęty został dokument Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO-UCZESTNICTWO-SOLIDARNOŚĆ²⁾. Celem polityki społecznej wobec osób starszych jest podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielnymi i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa.

Niniejszy program promocji zdrowia pn. „Aktywny Senior” stanowi odpowiedź samorządu m.st. Warszawy na potrzeby starzejącego się społeczeństwa, a w szczególności zapobieganie niepełnosprawności osób starszych.

Program jest uszczegółowieniem celów i założeń uchwały nr XLVI/1427/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Społecznej Strategii Warszawy - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020 (Cel strategiczny 1.:

---

²⁾ Uchwała Rady Ministrów nr 161 z dnia 30 listopada 2018 r. – MP z 2018 r. poz. 1169.

Zintegrowana polityka społeczna, Cel szczegółowy 1.2.: Zintegrowane strategie i programy polityki społecznej, Cel strategiczny 2.: Wzrost potencjału społecznego, Cel szczegółowy 2.1.: Podniesienie jakości i konkurencyjności kapitału ludzkiego Warszawy, jako czynnika decydującego o szansach rozwoju, Cel strategiczny 3.: Integracja i reintegracja społeczna i zawodowa, Cel szczegółowy 3.10.: Poprawa stanu zdrowia), jak również jest zgodny z Programem Warszawa Przyjazna Seniorom na lata 2013-2020 (Cel 3.: Utrzymanie samodzielności seniorów, cel techniczny CT.3.4 Profilaktyka i edukacja zdrowotna seniorów) oraz z uchwałą nr LXVI/1800/2018 Rady m.st. Warszawy z dnia 10 maja 2018 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta stołecznego Warszawy do 2030 roku (Cel operacyjny 2.2.: Aktywnie spędzamy czas blisko domu). Program jest zgodny również z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Cel operacyjny 5: Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się, 1. 2) wspieranie aktywności osób starszych na poziomie lokalnym).

1. Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego

Miasto stołeczne Warszawa jest największym pod względem powierzchni i liczby ludności miastem w kraju. W stolicy według stanu na dzień 30.06.2019 r. zamieszkiwało 1 783 321 osób i liczba ta stale rośnie. Osoby starsze, w wieku powyżej 60 r.ż. stanowią 27,3 % ogółu mieszkańców Warszawy. W Warszawie mieszkało ponad 487 tys. (GUS stan na dzień 30.06.2019 r.) seniorów i senierek.

2. Edukacja zdrowotna

Z punktu widzenia poprawy i wzmacniania zdrowia osób starszych, zasadniczą rolę odgrywają wszelkie działania edukacyjne, wspierające ich w zdrowym i aktywnym starzeniu się. Programy edukacyjne kierowane do osób starszych powinny promować aktywność fizyczną i zdrowy styl życia. Ich tematyka oraz sposób prezentacji i formy uczestnictwa są bardzo istotne z punktu widzenia zaangażowania osób starszych w tego typu działania prozdrowotne. Osoby starsze powinny być przekonane, że zdrowy styl życia, aktywność fizyczna, zdrowy sposób odżywiania są kluczowe dla jakości ich życia i zachowania jak najdłuższej niezależności od pomocy innych osób. W opinii ekspertów, tematyka zajęć edukacyjnych w stosunku do osób starszych i ich opiekunów, dotyczyć powinna w szczególności³⁾:

- diety (ryzyko otyłości, bądź niedożywienia, predyspozycje do rozwoju chorób – nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, udar mózgu); zasad prawidłowego odżywiania; metod zmiany niekorzystnych nawyków żywieniowych;
- aktywności fizycznej - zasad i form zalecanej aktywności, zależnej od wydolności funkcjonalnej i stanu zdrowia, korzyści płynących ze zwiększenia aktywności fizycznej;
- stresu - uświadomienia problemu wysokiego poziomu stresu u osób starszych; metod radzenia sobie z sytuacją trudną, relaksacji – w stosunku do osób starszych i opiekunów;
- nałogów - uwrażliwienia na konsekwencje zachowań antyzdrowotnych (stosowanie używek); zachęcanie do ograniczenia lub rezygnacji z palenia papierosów, zerwania z nałogiem alkoholowym; wspieranie psychiczne osób podejmujących próby, motywowanie;
- wypadków i urazów - profilaktyki upadków, organizacji bezpiecznego środowiska zamieszkania;
- w przypadku chorób – edukacji dotyczącej schorzeń, zachowań zdrowotnych sprzyjających efektywności terapii; wtórnej prewencji niesprawności;

---

³⁾ Wg Matylda Sierakowska. Podstawy teoretyczne edukacji zdrowotnej. Edukacja prozdrowotna seniorów jako szansa na pomyślne starzenie się na przykładzie miasta Białegostoku. Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Wydział Nauk o Zdrowiu. Praca zbiorowa. Białystok 2016.

- w przypadku osób niesprawnych – w zakresie schorzeń i działań opiekuńczych, wdrażania programów rehabilitacji, terapii zajęciowej.

3. Aktywność ruchowa seniorów oraz senierek i jej wpływ na ich sytuację zdrowotną

Zachowanie wysokiej aktywności fizycznej w starszym wieku stanowi jeden z czynników prognozujących dłuższe trwanie życia i pomyślne starzenie⁴⁾. Należy uświadamiać osobom starszym i ich rodzinom korzyści wypływające z regularnej aktywności fizycznej. Rodzaj i intensywność aktywności fizycznej powinny być jednak dostosowane indywidualnie do stanu zdrowia i możliwości osoby starszej.

Badania wskazują, że aktywność niezależnie od jej formy pozwala zachować zdrowie – utrzymać kondycję fizyczną i sprawność ruchową. Ludzie aktywni zazwyczaj starzeją się wolniej, dłużej pozostają sprawni i niezależni od otoczenia. Aktywność fizyczna sprzyja prewencji chorób metabolicznych, sercowo-naczyniowych i układu oddechowego, a także dysfunkcji w układzie mięśniowo-szkieletowym. Brak aktywności może być przyczyną obniżenia poziomu sprawności, niezależności, może powodować izolację społeczną, samotność, a nawet przedwczesną umieralność wśród osób starszych. Uświadamianie czynników ryzyka utraty sprawności i zdrowia powinno być działaniem profilaktycznym nadchodzącej starości.

Biorąc powyższe pod uwagę umożliwienie seniorom i seniorkom uczestniczenia w programie promocji zdrowia stwarza możliwość zachowania dobrego zdrowia i niezależności do późnych lat życia. Program w dalszej perspektywie będzie sprzyjał zmniejszeniu wskaźników zachorowalności i umieralności wśród mieszkańców m.st. Warszawy.

II. CEL PROGRAMU

1. Cel główny: Zachowanie i poprawa ogólnej sprawności oraz jakości życia seniorów i senierek - mieszkańców m.st. Warszawy

Cel realizowany będzie poprzez:

- 1) Edukację zdrowotną.
- 2) Aktywność ruchową seniorów i senierek.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się.
- 2) Dostarczenie wiedzy w **zakresie znaczenia roli aktywności fizycznej dla zdrowia.**
- 3) Nauka ćwiczeń **możliwych do wykonania również w warunkach domowych.**

3. Oczekiwane efekty

W wyniku realizacji programu oczekuje się zachowania lub uzyskania poprawy ogólnej sprawności ruchowej i wydolności, zdobycia wiedzy w zakresie zdrowego i aktywnego starzenia się i wyrobienia nawyku wykonywania systematycznej aktywności ruchowej.

W dłuższej perspektywie czasu możliwe jest zaobserwowanie poprawy stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców m.st. Warszawy poprzez zmianę wskaźników zapadalności i umieralności z powodu najczęstszych przyczyn zgonów.

4. Mierniki efektywności

---

⁴⁾ Halina Doroszkiewicz. Wpływ edukacji na zdrowie fizyczne osób starszych. op. cit.

Ze względu na brak obligatoryjności uczestniczenia w ćwiczeniach usprawniających oraz działaniach edukacyjnych policzalnymi miernikami efektywności programu są:

- 1) liczba osób zgłoszonych do uczestnictwa w programie,
- 2) liczba osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych,
- 3) liczba osób, którzy skorzystali z aktywności ruchowej,
- 4) wyniki ankiet samookreślenia poziomu usprawnienia.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do osób w wieku powyżej 60 r.ż., których na dzień 30 czerwca 2019 r. w m.st. Warszawie mieszkało 487 317.

Tryb zapraszania do programu

W ramach realizacji programu akcję informacyjną skierowaną do seniorów i senierek przeprowadzą realizatorzy programu.

IV. ORGANIZACJA PROGRAMU

1. Części składowe, etapy i działania organizacyjne

Pierwszym etapem programu będą działania organizacyjne:

- 1) zakup niezbędnego sprzętu,
- 2) przygotowanie materiałów edukacyjnych, informacyjnych (ulotki, broszury, plakaty, ogłoszenia, artykuły),
- 3) przygotowanie dokumentacji zgodnie z zapisami umowy zawartej z realizatorem,
- 4) przeprowadzenie kampanii informacyjnej.

Drugim etapem programu będą działania usprawniające:

- 1) uzyskanie pisemnej zgody odbiorcy na udział w programie oraz oświadczenia o braku przeciwwskazań do wykonywania ćwiczeń ogólnousprawniających,
- 2) ćwiczenia będą prowadzone 2 razy w tygodniu przez 45 min w grupach od min. 6 osób (cykl 16 spotkań dla jednej grupy: pierwsze spotkanie przeznaczone na wykład + 15 kolejnych spotkań przeznaczonych na ćwiczenia),
- 3) ćwiczenia będą dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników programu, dobór grup i ćwiczeń prowadzić będzie realizator programu,
- 4) ćwiczenia będą prowadzone z wykorzystaniem drobnego sprzętu o sprawdzonych parametrach, np.: materacy, mat gimnastycznych, piłek, krzeseł wykorzystywanych do ćwiczeń, lasek gimnastycznych, taśm gumowych itp. (ćwiczenia mogą być prowadzone także w formie nordic walking oraz w basenie – tam gdzie jest to możliwe),
- 5) przekazanie wiedzy w czasie prowadzonych zajęć nt. prawidłowych ćwiczeń usprawniających, które seniorzy i seniorki będą mogli również wykonać w domu.

Trzecim etapem programu będą działania edukacyjne:

- 1) przygotowanie oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjnych dla odbiorców programu (ulotki, broszury),
- 2) przeprowadzenie wykładu dla każdej grupy w czasie trwania cyklu nt. zagrożeń wynikających z niskiej aktywności fizycznej, w tym związanych z chorobami układu kostno-stawowego oraz zachowań prozdrowotnych, m.in. znaczenie picia wody,
- 3) przeprowadzenie ankiety.

2. Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników

Program nie dotyczy rehabilitacji po przebytych chorobach lub urazach.

- 1) Do uczestnictwa w programie uprawnione są osoby w wieku od 60 roku życia, zamieszkałe na terenie m.st. Warszawy, które zgłosiły się do programu, podpisały zgodę na uczestnictwo w programie oraz oświadczenie o braku przeciwwskazań do wykonywania ćwiczeń ogólnousprawniających.
- 2) Oświadczenie ważne jest tylko w okresie jednego cyklu ćwiczeń.
- 3) W uzasadnionych przypadkach osoba prowadząca ćwiczenia może poprosić o dodatkowe zaświadczenie (od lekarza POZ) w trakcie trwania cyklu (warunkując dalsze uczestnictwo w ćwiczeniach) – ważne tylko w okresie jednego cyklu.
- 4) Decyzję o włączeniu uczestnika do programu podejmuje podmiot leczniczy realizujący program. O udziale w programie decydować będzie kolejność zgłoszeń.
- 5) W przypadku uczestników, wśród których cykl zajęć może okazać się niewystarczającą formą aktywności, istnieje możliwość kontynuacji w max. 2 cyklach, tylko w przypadku braku chętnych osób (decyzję o dalszym udziale seniora/seniorki w programie podejmuje realizator).

3. Sposób zakończenia udziału w programie

Zakończenie udziału w programie jest możliwe na każdym etapie planowanych działań poprzez ustne lub pisemne zgłoszenie rezygnacji przez uczestnika programu z odnotowaniem tego faktu przez realizatora programu na karcie obecności uczestnika w programie. Decyzję o zakończeniu udziału w programie może również podjąć realizator, po rozważeniu wskazań i ewentualnych przeciwwskazań do udziału uczestnika w programie.

4. Zasady uczestnictwa w programie

Planowane jest utworzenie ok. 415 grup, umożliwiając skorzystanie z programu ok. 4000 osobom spełniającym kryteria włączenia. Realizacja niniejszego programu, w tym liczba uczestników programu uzależniona jest również od środków finansowych zaplanowanych na jego realizację w roku budżetowym.

5. Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu

Program realizowany będzie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, dla których m.st. Warszawa jest podmiotem tworzącym oraz którym przekaze dotację na realizację zadania. Działania w ramach programu prowadzone będą w pomieszczeniach dostosowanych do możliwości przeprowadzania zajęć grupowych z wykorzystaniem sprzętu o sprawdzonych parametrach.

Ćwiczenia grupowe - ogólnousprawniające będą prowadzone oraz nadzorowane przez personel medyczny (licencjat oraz magister fizjoterapii/rehabilitacji). Edukacja zdrowotna prowadzona będzie przez osoby posiadające wiedzę z zakresu ochrony i promocji zdrowia.

V.KOSZTY

1. Koszty jednostkowe

Szacunkowy koszt dla jednej grupy wynosi 2 690,00 zł.

2. Planowane koszty całkowite

Całkowity koszt realizacji programu w roku 2020 – 1 116 350,00 zł (słownie złotych: jeden milion sto szesnaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt).

Realizacja niniejszego programu, w tym liczba osób, uzależniona jest od środków finansowych zaplanowanych na jego realizację w danym roku.

3. Źródła finansowania

Środki finansowe na realizację przedmiotowego programu zostały zabezpieczone w budżecie m.st. Warszawy na 2020 rok w części pozostającej w dyspozycji Biura Polityki Zdrowotnej, w ramach wydatków bieżących ujętych w budżecie uchwalonym przez Radę m.st. Warszawy, wg klasyfikacji budżetowej: dział 851, rozdział 85149, § 2780.

VI. MONITOROWANIE I EWALUACJA

1. Ocena zgłaszalności do programu

Zgłaszalność do programu będzie oceniana na podstawie:

- 1) liczby osób zgłoszonych do uczestnictwa w programie,
- 2) liczby osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych,
- 3) liczby osób które skorzystały z aktywności ruchowej,
- 4) wyniki ankiet samookreślenia poziomu usprawnienia.

2. Ocena efektywności programu

Ocena efektywności programu będzie monitorowana cyklicznie. Realizator zobowiązany jest do złożenia sprawozdania merytorycznego z realizacji programu w terminach określonych w umowie i według wzoru, który stanowić będzie załącznik do umowy oraz raportu rocznego sporządzonego na podstawie ankiet. Ponadto realizator zobowiązany jest do składania informacji dotyczącej realizacji programu na każde żądanie zlecającego.

VII. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w roku 2020.

Załącznik nr 2
do uchwały nr XXV/704/2020
Rady Miasta Stołecznego Warszawy
z dnia 16 stycznia 2020 r.

Lp.	Nazwa podmiotu leczniczego	Kwota dotacji w zł na 2020 r.
1.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Bemowo-Włochy ul. Gen. M.C. Coopera 5	26 900,00
2.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa- Białołęka ul. Milenijna 4	21 520,00
3.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Mokotów ul. A. J. Madalińskiego 13	134 500,00
4.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Ochota ul. Szczęśliwicka 36	118 360,00
5.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Praga Południe ul. Krypska 39	86 080,00
6.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Praga Północ ul. Jagiellońska 34	134 500,00
7.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Rembertów ul. Dwóch Mieczów 22a	32 280,00
8.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Targówek ul. Tykocińska 34	80 700,00
9.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa-Ursynów ul. Zamiany 13	107 600,00
10.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Wawer ul. J. Strusia 4/8	75 320,00
11.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa Wola-Śródmieście ul. E. Ciołka 11	48 420,00
12.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Żoliborz ul. K. Szajnochy 8	53 800,00
13.	Szpital Bielański im. ks. Jerzego Popiełuszki Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Ceglowska 80	80 700,00
14.	Szpital Czerniakowski sp. z o.o.	18 830,00

	ul. Stępińska 19/25	
15.	Szpital Praski p.w. Przemienienia Pańskiego sp. z o.o. Al. Solidarności 67	80 700,00
16.	Szpital SOLEC sp. z o.o. ul. Solec 93	16 140,00
Razem		1 116 350,00